

POKROK

PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota a v Tyn dall, S. D., pro státy South a North Dakota.

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$1.50. Pro Kanadu \$2.00. Do Evropy \$2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějtež se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expressních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise. Oznamujete-li své přestahování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů členství ochotně uveřejníme. Musí být slušné, psané bez smyslu něčeho osobně poškodit a být podpísány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

PRÁCE DOKTORA ALEŠE HRDLÍČKY.

"Domorodci Kharga oasy v Egyptě" jest nejnovějším dílem Dr. Aleše Hrdličky, kuratora antropologického oddělení Národního muzea S. S. ve Washingtoně, spojeného se "Smithsonian Institutem", předním vědeckým ústavem v naší zemi. Tato poslední brožura, vydaná nákladem Smithsonian Institutu, má 118 stran a jest doprovázena více než 70ti fotografickými snímky, které představují domorodce v Oase Kharga a pohledy na jeho osady a příbytky. Jest výsledkem důkladných vědeckých studií a přesných výzkumů našeho učeného krajanu, k vůli nimž byl co Sahary vyslán tímže ústavem, který poslal Theodora Roosevelta do Afriky. Dr. Hrdlička chystá se právě na novou výzkumnou cestu v zájmu vládního muzea a Smithsonian Institutu a sice tentokrát do Sibiře a ruské Asie, kde bude studovat málo dosud známé kmeny domorodců.

"Domorodci Kharga oasy v Egyptě" jest 95tým samostatným dílem Dr. Hrdličky, nepočítaje v ně četné menší vědecké práce, které byly uveřejněny v nejpřednějších vědeckých časopisech v Americe a Evropě.

Jeho první práce vyšla r. 1902 v New Yorku a pojednávala o způsobech lékařské prohlídky. Vůbec byly jeho první práce z oboru lékařské vědy a jednaly hlavně o duševních poruchách a chorobách mozku a nervů. Ale již v roce 1897 obrátil Dr. Hrdlička svou pozornost výzkumům antropologickým a první jeho práce z oboru toho vyšly zmíněného roku po výzkumné cestě do Mexika. V roce 1898 přinesl "Časopis českých lékařů" první jeho českou práci a sice článek: "Ku patologii snů". Časopis mexických lékařů přinesl jeho pojednání psaná v jazyku španělském a v Bulletinu francouzské spol. Anthropologické v Paříži r. 1909 sledujeme se s jeho prací. Při tom podotýkáme, že Dr. Hrdlička přísně dbá toho, aby jeho jméno, necht' již uvedeno ve zprávách vládních, Smithsonian Institutu neb časopisech cizojazyčných, bylo správně českými akcenty opatřeno a kdekoli nalezneme je v knihách a zprávách vládních, všude jest Aleš Hrdlička s kličkami nad "š" a "č".

Jeho výzkumná cest napříč Jižní Amerikou měla za výsledek několik vzácných vědeckých prací, které jsou až dosud jedinými svého druhu v literaturách světových národů.

V posledních letech, co kurator antropologického oddělení národního muzea, přidržel se Dr. Hrdlička výhradně tohoto oboru výzkumů a tyto budou také hlavním předmětem jeho studia v Sibiři. Přejeme našemu učenému krajanu, aby se vrátil ze své cesty s ryzí a svěží a mohl obohatit vědu a literaturu opět novými a ruské Asie, kde bude studovat a které mu sjednalo zvučného jména nejen zde ve Spoj. Státech, ale i mezi vědeckými kruhy a učenými jazyků národů. D.

MUŽNÉ JEDNÁNÍ TYPOGRAFICKÉ UNIE.

Typografická Unie v Chicagu rozhodla velkou většinou hlasů zachovati všechny závazky smlouvy, uzavřené se zaměstnavateli a dostáti jim mužně, tak, jak žádá, aby jim dostáli ti, s nimiž byla uzavřena. Tím zároveň odmítli sazeči vyjíti na stávkou ze sympatie se stávkujícími tiskaři a stereotypisty. Toto mužné jednání typografické Unie musí býti schváleno každým strážlivě myslícím občanem a potěší všechny přátele unionismu.

Závazek, smlouva, přijatá a podepsaná Uní, jest zrovna tak závaznou jako čestné slovo jednotlivce a jeho porušení jest porušením čestného slova a etí. Typografická Unie ujednala se zaměstnavateli pracovní podmínky, přistoupila na ně na jistou lhůtu a jest nyní morálně vázána závazkům těm dostáti — právě tak, jako jsou zaměstnavatelé vázáni svou etí vyplniti vše, co ve smlouvě plniti se zavázali. Dokud oni dostojí svému slovu, potud by jakékoli porušení smlouvy se strany Unie bylo porušením čestného slova. Vystřední, radikální živly, které se domýšlejí, že sympatie obecnstva budou na straně dělnictva za každých okolností, tedy i když nedostojí svým závazkům a smlouvám, snažili se, aby strhli typografickou Unii do stávkové sympatie. Na štěstí pro Unii samotnou se jim jejich plány nezdařily, poněvadž velká většina členů této Unie uznává, že čestné slovo má býti posvátným Uní zrovna tak jako jednotlivci.

Pro toto mužné jednání obrátil se sentiment obecnstva k Unii a získala si jim čestné místo v dělnickém světě. Jestliže někdo jiný jedná špatně, to nedává nám ještě práva, abychom také my špatně jednali. Dokážeme-li, že někdo patří do pekla, tím jsme ještě nedokázali, že my patříme do nebe. Právě v tom dělá náš americký Unionismus velkou chybu, která jej olupuje o sympatie obecnstva. Jestli u některých bosů jest čest ničím a poruší dané slovo, když mohou získati tím dollar, to nedává Uním žádné právo jednati podobně. Dodržení smlouvy, dostání závazkům, postaví je vysoko nad ty, kteří dané slovo porušují necht' již k vůli zisku nebo ze sympatie k jinému.

Jednání chicagské typografické Unie zjednálo Unionismu velké váhy a čestné místo v očích amerického lidu, což může míti jen dobrý vliv na jeho budoucnost.

DVA DŮLEŽITÉ DODATKY KU SPOLKOVÉ ÚSTAVĚ.

Oblíbené řeči optimistů, že i z toho největšího zla může povstati konečné dobro, došlo nového potvrzení v případě Lorimerových, který měl za následek přijetí předlohy o přímé volbě senátorů, která až dosud nemohla v kongressu zvítěziti vzdor nátlaku a všeobecnému přání lidu. Aby oběly spolkovou ústavu, zavedy některé státy preferenciální hlasování o senátorech a legislatury jsou morálně vázány, zvoliti za senátora toho, kdo v primárkách dostal většinu. Tím způsobem se pouze zjistila vůle lidu a poslanci té strany, která získala ve sněmu většinu, hlasovali pro odporučené své strany. Lorimerův případ a primárky v Illinoisu zmohly to, co nemohl lid zmociti za 50 let.

Resoluce, přijatá v kongressu, půjde nyní k všem státům k odhlasování a musí dostati většinu tří čtvrtin ostatních sněmů, má-li se státi článkem spolkové ústavy. Jediné nebezpečí jí hrozí na jihu, kde politikáři a velký korporáční interes budou lidu namlouvat, že jest tento dodatek nepřijatým zasahováním spolkové vlády do práv jednotlivých států. Podle toho, kolik jižních poslanců hlasovalo pro předlohu, dalo by se souditi, že i tam najde se dosti příznivců této reformy a že dodatek projde.

Druhým dodatkem k ústavě, který sice ještě kongressem neprošel, ale za stávajících poměrů má dobrou naději, že projde, jest změna v lhůtě presidentské volby na šest let a provise, že nikdo nemůže býti zvolen za prezidenta S. S. vícekrát než pouze

jednou. Příklad Rooseveltvů jest mocnou puďnou pákou, která bude nutiti kongress, aby předlohu přijal. Roosevelt "běžel" sice za prezidenta pouze jednou přímo co kandidát, ale dosloužil tři a půl roku lhůtu za zavražděného McKinleyho a podle toho, jak lid se k němu hrne a chce mu dáti ještě jednu lhůtu, ukazuje se nebezpečí, že by někdy mohl v naší zemi povstati muž, který by uchvátil svou popularitou lid tak, že by jej volil stále a stále. Tomu má se předejiti dodatkem k ústavě. Kromě toho má míti dodatek tento i jiné, přímé dobré účinky na úřad presidentský. Až dosud je prezident ve své první lhůtě vázán své straně, která od něj očekává, že během prvních čtyř let svého úřadování bude míti hlavně na zřeteli její prospěch a seslení pro příští presidentské volby a každý prezident očekává, že bude nominován pro druhou lhůtu. Bylo to až dosud zvykem všech stran, který tak zobečel, že jmenování jiného kandidáta považuje se dnes za vyslovení nedůvěry s administrací a poškození vlastní strany. Record prezidenta v první lhůtě jest kampanním materiálem a na jeho základě strana jde za 4 roky do voleb. Při tom si ovšem prezident stává "mašinerií" vládní pro sebe a jak víme, jsou to poštímisti a jiní, prezidentem ustanovení úředníci, od kterých se očekává, že budou pracovati pro "svého" prezidenta až dojde ku končevnímu a nominaci. To nevede k žádnému dobru a novým dodatkem k ústavě má se odpomoci zlu z tohoto zdroje pochodícímu.

Tento dodatek ještě kongressem neprošel, ale jest naděje, že se tak stane. Jakmile bude jednou v kongressu příznivě odhlasován, má pak otevřené pole ve státech, kde dostane zcela jistě takřka jednohlasné schválení. Bylo by žádoucí pro zlepšení vládní služby a pro prezidenta samotného, aby tento dodatek byl přijat, jelikož i jemu by se tím uvolnil ruce a mohl by konati mnohé podle toho, jak mu jeho svědomí velí, aniž by se musel ohlížeti na prospěch své strany nebo svou vlastní politickou budoucnost. U vědomí, že nemůže býti zvolen vícekrát než jen jednou, měl by ruce volné a pokud by byl dobrým mužem, snažil by se užiti tohoto jediného termínu k vykonání co největšího dobra k zajištění si dobrého jména v historii svého národa.

NESPRÁVEDLNOST KONVENČNÍHO SYSTÉMU.

Nynější způsob navrhování kandidátů presidentskví národními konvencemi, sestávajícími z delegátů, volených na základě reprezentace jednotlivých států v kongressu, jest neudržitelným a nějaká náprava státi se musí ihned, ještě v letošních konvencích. Stávající systém vzal svůj vznik v roce 1831, v první národní konvenci, která ve S. S. byla odbyvána za účelem navrzení kandidáta presidentskví, a od té doby dýšal v podstatě nezměněn. Nejen republikáni, ale i demokraté volají po nápravě a nějaká reforma státi se musí, nemají-li občané s odporem opustiti staré strany, které nedávají všem příslušníkům stejná práva. Jest to žádoucí nejen pro strany samotné, ale i pro celý národ, neb tyto konvence vybírají mu nejvyššího úředníka a proto by měla býti vůle lidu svrchovanou. Již vícekrát poukázali jsme na nespravedlivé rozdělení delegací a tentokrát vracíme se opět k předmětu tomu, abychom podali číselné důkazy nespravedlnosti a neudržitelnosti stávajícího systému.

Následující tabulka ukazuje kolik delegátů má v republikánské národní konvenci každý stát a kolik republikánských voličů jeden delegát z každého státu reprezentuje, bereme-li za měřítko počet hlasů, odevádaných v jednotlivých státech pro prezidenta Tafta v roce 1908.

Stát	Delegátů	1 delegát rep. voličů
Alabama	34	1,100
Arkansas	18	3,150
Californie	26	8,250
Colorado	12	16,310
Connecticut	14	8,000
Delaware	6	4,170
Florida	12	480

Georgia	28	1,490
Idaho	8	6,580
Illinois	58	8,160
Indiana	30	11,630
Iowa	26	10,580
Kansas	20	9,860
Kentucky	26	9,070
Louisiana	20	448
Maine	12	5,580
Maryland	16	7,280
Massachusetts	36	7,390
Michigan	30	11,110
Minnesota	24	8,160
Mississippi	20	218
Missouri	36	9,640
Montana	8	4,420
Nebraska	16	7,740
Nevada	6	1,800
New Hampshire	8	6,640
New Jersey	28	9,480
New York	90	9,667
North Carolina	24	4,790
North Dakota	10	5,770
Ohio	48	11,920
Oklahoma	20	5,430
Oregon	10	6,250
Pennsylvania	76	9,810
Rhode Island	10	4,390
South Carolina	18	220
South Dakota	10	6,750
Tennessee	24	4,930
Texas	40	1,640
Utah	8	7,630
Vermont	8	4,950
Virginia	24	2,190
Washington	14	7,580
West Virginia	16	8,610
Wisconsin	26	9,350
Wyoming	6	3,470
Hawaii	6	žádné
Alaska	2	žádné
Porto Rico	2	žádné
Filipiny	2	žádné

Nespravedlnost jeví se ve světle zde uvedených čísel tak velikou, že jest věcnou hanbou nejen republikánské strany, ale celého národa vůbec, že něco podobného mohlo býti tak dlouho trpěno. Republikánská konvence vybírá národu prezidenta již po plné půl století (s výjimkou jediného Clevelanda) a proto jest reforma nutnou a důležitou pro celý národ, nejen pro stranu samu.

Porovnejme 13 jižních, demokratických států, které ku zvolení republikánského kandidáta nepřispějí nikdy ani jediným elektroničným hlasem, a největším a nejsilnějším republikánským státem, jímž se stal v poslední volbě Illinois. Jižní státy daly prezidentu Taftovi následující počet hlasů:

South Carolina	4,000
Mississippi	4,300
Louisiana	9,000
Florida	10,600
Delaware	25,000
Alabama	26,300
Georgia	41,700
Virginia	52,600
Arkansas	56,700
Texas	65,700
Oklahoma	110,000
North Carolina	114,900
Maryland	116,500

Všech těchto třináct států odevzdalo v poslední volbě dohromady 617,300 republikánských hlasů, ku zvolení republikána za prezidenta ještě nikdy nepřispěly jediným elektroničným hlasem a nyní přijdou do národní konvence s 270 delegáty, reprezentujícími 617,300 republikánských voličů, kdežto stát Illinois, který sám dal Taftovi 629,900 hlasů, má v téže konvenci 58 delegátů. Tři státy, Louisiana, Mississippi a South Carolina, které nedají dohromady tolik republikánských hlasů jako jediný kongresní distrikt v Illinoisu, mají v konvenci právě tolik (58) hlasů, jako celý tento republikánský stát.

Devět jižních států odevzdalo v minulé volbě pro Tafta 270,800 hlasů a nyní přijdou do národní konvence se 204 delegáty. Šest severních států, jež daly Taftovi 2,283,200 hlasů má v konvenci též 204 hlasů.

Zápas mezi Taftem a Rooseveltem o nominaci ukazuje, jaké zlo a nespravedlnost jest zde páchná na republikánských voličích ze severu, kterým případně za úkol vyhrátí volbu pro svou stranu. Kdo si chce vzíti práci s počítáním delegátů obou kandidátů a kolik republikánských hlasů skutečně reprezentují, pozná, že Taftovi delegátů, kteří jej mohou na první balot nominovati, nerepresentují ani čtvrtinu republikánských hlasů v poslední volbě odevádaných. Zde diktuje jeden člověk třem co musí udělati.

Kdyby mělo býti zastupitelství v republikánské konvenci rozvrženo spravedlivě podle počtu ha-

sů straně v tom kterém státě odevzdaných, připadl by jeden delegát vždy na 7,274 republikánských hlasů odevzdaných roku 1908 pro Tafta a Florida, Louisiana, Mississippi a South Carolina by se musely spokojiti po jednom delegátu, kterého by si ostatně South Carolina a Mississippi vůbec ani nezasloužily.

Naši demokratičtí spoluobčané jsou na tom poněkud lépe, ale za to nesou břemeno dvoutřetinové většiny, které sice na jedné straně chrání menšinu před utlačováním většinou, na druhé straně ale dává příležitost politickým bossům v menšině zachovati a kupčeti s hlasy a tak nezřídka pomáhati ku potlačení vůle opravdové většiny.

Uvádíme zde pouze největší kontrasty v zastupitelství delegátů v demokratické konvenci:

Stát	Delegátů	1 delegát rep. voličů
Colorado	12	10,560
Indiana	30	11,280
Iowa	26	10,240
Ohio	48	10,470
Florida	12	2,580
Nevada	6	1,870
Vermont	8	1,440
Wyoming	6	2,480

Kdyby mělo býti zastupitelství v demokratické národní konvenci spravedlivě rozvrženo podle hlasů odevzdaných v poslední volbě pro Bryana, připadl by jeden delegát na 6,088 hlasů a samotné jižní státy by musely ztratiti některé až přes polovinu svých zástupců v konvenci.

Zastupitelství v konvencích jest rozděleno podle zastoupení v kongressu a z toho jest patrné, jak nespravedlivým jest rozdělení zastupitelství ve Washingtoně, a že volá zrovna tak po nápravě jako konvence politických stran na něm založené. Kongresní distrikty se upravují podle vládního censu, tedy podle počtu obyvatelstva vůbec. Ale na jihu jest někde přes polovina občanů zbavena hlasovacího práva, kdežto v kongresním rozdělení jest počítána každá hlava. V Georgii ku př. několik set bělochů si zvolí jednoho kongresníka, kdežto na severu, ku př. v Chicagu neb New Yorku zastupuje jeden kongresník desetkrát tolik voličů jako jeho jižní kollega. K opravě této nespravedlnosti bylo by třeba ústavní změny a té se sotva dosáhne, neb vyžaduje tříčtvrtinové většiny a kdyby se vyslovilo proti ní 13 států, jest porážena. Politické strany nejsou však vázány žádným zákonem, kolik mají míti zástupců v konvenci a jak je rozvrhovati a mohou proto snadno učiniti svým příslušníkům po právu. Ti po něm volají — dnes již tak mocným hlasem, že budou vědecké stran nuceni chopiti se konečné práce a zavést žádoucí reformu. D.

Z UNIVERSITNÍHO OVZDUŠÍ.

Nahlédneme-li za oponu universitního ruchu, tu spatříme divadlo, divadlo to světové, divadlo, mající ten samý význam všude na celé zeměkouli, ten samý význam co mělo od doby, kdy naši předkové založili první učelístě — tedy nestá, nýbrž tisíce roků zpět. Dnes máme před sebou ty samé takřka otázky, jímž oni čelili před tisíci lety — dnes život protkáni těmi samými nitkami, jímž byl protkána za jejich dob. Čelíme otázce, již čelili oni a sice otázce, již můžeme vysloviti jedním slovem: "Pokrok". Tedy pokrok jestiž tou velkou otázkou universitní, tou velkou otázkou světovou. Ne tedy pasivní práce universitní, pouhé totiž opakování toho, co jiní prozkoumali, opakování toho, co jiní prošli — tedy krátce "papouškování".

Naše americké university bohužel jsou mladé, jim bylo a jest zápasiti proti mnoha věcem, jež jsou protisměrnými v tomto ohledu. — Však, ten nový proud, ten moderní proud, jenž si razí rychlé cestu ku předu, jestiž proudem přirozeným, proudem vsutku pokrokovým. Rok od roku najdeme na zdejších universitních studenty, již se věnují vědeckým pracím výzkumným, tedy krátce "pokroku aktivnímu", pokroku, jenž přinese, ba již přináší ovoce.

By mi bylo porozuměno, budu museti asi objasniti lépe svoje stanovisko, jelikož každý, jenž bude čísti tyto řádky, uzná naše universitní systémy. Pročel budíž mi odpustěno témi, pro něž toto ob-

jasnění bude mrtvým materiálem. Po ukončení přípravných prací na americké vyšší škole (High School) student, vyplnil-li všechny požadavky, jest připuštěn na universitu. Zde zapsán do oboru, jež volí — k dalším — a důkladným studiím, trvajícím od čtyř do šesti roků. Po tuto dobu studuje knihy nebo raději z knih, jež jsou již napřed proň připraveny, jež jsou krátce podány čili účel prací mnoha jiných, aneb též i jednoho, badatelů v tom neb onom oboru. Totof jsou základy, jež jemu jestiž si osvojit, krok za krokem: porozumění jedné jestiž zapotřebí ku porozumění druhé. A tímto směrem se bere za ty čtyry neb šest roků.

Jestiž přirozené, že knihy tyto někde začínají a někde končí. — Nie na světě nebylo nikdy a snad ani nebude ukončené, svět nemá žádných ostrých hranic. A byt by se věnoval člověk celé svým vědeckým pracím a to po celý život — tu když přijde konec této pozemské pouťi vidí, — že práci ne "ukončil", jak se zprvu třeba domníval, že bude jemu možno, — nýbrž, že právě asi tak dobře započal. On vidí, co všechno ještě před ním k propracování — byt by se byl i omezil k některému malíčkému problému. I malé semínko, je-li vzorně zapořeno, vzrůstá v mohutný kmen! A tak "konec" jedné každé z těchto knih není vlastně ničím jiným, nežli tak dobrým počátkem.

Jest tedy — tázáme se sama sebe — takováto práce prací pokrokovou? Ano jest v jednom smyslu. Člověk bohatne na vědomostech, na vědomostech, jež mu podávají jinými. Jestiž to tedy počátek zrovna tak po nápravě jako konvence politických stran na něm založené. Kongresní distrikty se upravují podle vládního censu, tedy podle počtu obyvatelstva vůbec. Ale na jihu jest někde přes polovina občanů zbavena hlasovacího práva, kdežto v kongresním rozdělení jest počítána každá hlava. V Georgii ku př. několik set bělochů si zvolí jednoho kongresníka, kdežto na severu, ku př. v Chicagu neb New Yorku zastupuje jeden kongresník desetkrát tolik voličů jako jeho jižní kollega. K opravě této nespravedlnosti bylo by třeba ústavní změny a té se sotva dosáhne, neb vyžaduje tříčtvrtinové většiny a kdyby se vyslovilo proti ní 13 států, jest porážena. Politické strany nejsou však vázány žádným zákonem, kolik mají míti zástupců v konvenci a jak je rozvrhovati a mohou proto snadno učiniti svým příslušníkům po právu. Ti po něm volají — dnes již tak mocným hlasem, že budou vědecké stran nuceni chopiti se konečné práce a zavést žádoucí reformu. D.

Však muž s hlubšími životními názory, muž s pevným úmyslem učiniti něco pro dobro světa za jeho krátké pozemské pouťi, neštítí se těchto prací — on věnuje se jim se vši odvahou a plní. On pracuje konstruktivně, on mluví zanechati zde o něco více nežli bylo zde před ním. On nelituje života, jež zasvětil práci a studiím. On odchází chud z světa. Jeho soupeř nashádral bohatství. První zanechává práci svého ducha světu — práci to, jež nikdy nezemře. A ten posledníž žede zanechává peníze? Bláhovost! Ty zde byly před ním, ty zde budou po něm. Tedy nie.

Který z nich jest tedy tím pravým bohatcem?

Kterým z těchto dvou budeš ty mladíku?

Jindřich Jar. John.

Univ. Minn. dne 16. květ. 1912.

"Pokrok Západu" jest listem pro každého. On podává zprávy o událostech a nestranná pojednání. Respektuje náhledy a přesvědčení každého člověka, pokud si respektu zasluhuje.

PŘÍMORSKÝ TEXAS.

Mám v prodeji tisíce akrů krásných zařízení a vzdělaných farem, lesů a surových přírodních pozemků ve středním a přímořském Texasu za mírné ceny a na lehké splátky. Píšte si o český pozemkový popis Texasu a o cenu, znám a ceny pozemků, které polu sdarma na pořídání. Píšte na: **JOS. DĚDEK, Rosenberg, Tex.**